

Економічні й соціальні гарантії праці, з одного боку, і жорсткі умови трудової діяльності, з іншого, формують сферу глибоких аналітичних досліджень кадрового потенціалу підприємства.

Отже, кадровому потенціалові підприємства належить провідна роль у розв'язанні науково-технічних, організаційних та економічних завдань щодо досягнення ефективних результатів господарювання. Ступінь забезпечення підприємства робочою силою та раціональне її використання значною мірою визначають організаційно-технічний рівень виробництва, характеризують ступінь використання техніки і технології, предметів праці, створюють умови для високої конкурентоздатності та фінансової стабільності.

Література:

1. Тітікова А.О. Трудовий потенціал підприємства / А.О. Тітікова, В.І. Дибленко, О.О. Шевченко // Економічні науки. Сер.: Економіка та менеджмент. – 2012. – Вип. 9(2). – С. 518-523.

2. Білик М.Д., Павловська О.В., Притуляк Н.М., Невмержицька Н.Ю. Фінансовий аналіз: навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2015. – 592 с.

3. Побережна Н.М. Трудові ресурси та їх роль в інноваційному розвитку сучасного підприємства / Н.М. Побережна, М.С. Пантелєєв, В.О. Гаркуша // Причорноморські економічні студії. – 2017. – Вип. 17. – С. 122-128.

СПЕЦИФІКА СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ БІОПАЛИВНОГО ВИРОБНИЦТВА В УКРАЇНІ

Климчук О.В., д.е.н., доцент

Вінницький національний аграрний університет

Виробництво та використання біопалива у світі зростає високими темпами: якщо на початку ХХІ ст. його споживання становило 0,344 млрд. т. (8,4% від загальних обсягів), то в 2050 р. воно має сягнути біля 3,994 млрд. т. (79%). Згідно прогнозних оцінок Міжнародного енергетичного агентства до 2030 р. світове виробництво біопалив збільшиться до 150 млн. т нафтового еквівалента, що зумовить щорічний середній рівень зростання темпів приросту виробничих потужностей в межах 7-9%. Відтак, світова частка біопалив у загальному обсязі споживання моторних палив може досягти 4-6% [1]. Відносно невеликий вклад відновлюваних енергоносіїв у сьогоднішнє світове енергопостачання вказує на те, що є потенційний ринок і простір для здійснення коротко- й довготривалих інвестицій, де чільне місце має зайняти біопаливна індустрія.

Не зважаючи на всі існуючі застереження у площині продовольчої безпеки та високу вартість біопалив, у перспективі планується істотне збільшення об'ємів їх виробництва. Загострення енергетичної проблеми в світі налаштовує людство на перехід до замкнутого циклу обміну споживання й відтворення енергії, якому найбільше відповідає використання біологічних

палив [2]. Економічно обґрунтована система виробництва та реалізації біопалив у країнах Європейського Союзу розробляється таким чином, щоб споживачі сприймали її як економічну, так і екологічну ефективність. Однак країни Західної Європи відмовляються від експорту біопалив у разі, коли їх виробництво завдало шкоди навколишньому середовищу, призвело до погіршення родючості ґрунтів, негативно вплинуло на рівень продовольчої безпеки чи викликало соціальну напруженість у суспільстві [3]. Через це в сучасних умовах для виробництва біопалив потрібно збільшувати використання енергетичних культур, сировина яких не придатна для переробки на продовольчі та кормові цілі. Оскільки використання біопалив відкриває значні перспективи для розвитку суспільства, економіки та подолання екологічних проблем, то уряди мають враховувати питання розвитку цих енергоносіїв у своїх програмах з енергетики, екології, землекористування, водопостачання та розвитку аграрного сектору.

Отримання енергії з біомаси знаходить динамічний розвиток через те, що інтенсивне зростання світового ринку відновлюваних джерел енергії має не лише економіко-енергетичний, а й екологічний аспект [4]. Нарощування темпів промислового виробництва біопалив дозволить задовольняти значну частину енергетичних потреб різних галузей економіки України. Відбудеться посилення енергетичної безпеки держави та збільшиться енергопостачання до регіонів із погано розвиненою енергетичною інфраструктурою. Найбільш потенційними споживачами біопалив буде аграрний сектор економіки, транспорт і житлово-комунальне господарство. Розвиток біоенергетики сприятиме більш раціональному використанню малородючих та екологічно забруднених сільськогосподарських угідь, створить нові робочі місця (особливо в районах із високим рівнем безробіття, зокрема у сільській місцевості), забезпечить вирішення питань зниження рівня забруднення навколишнього середовища [5].

Водночас, становлення та розвиток біопаливного виробництва в країні має відбуватись послідовно й науково обґрунтовано: основні небезпеки некваліфікованого використання біопалив полягають у масовому знищенні лісів, розвитку ерозійних процесів і виснаженні ґрунтів, необґрунтованій заміні харчових урожаїв енергетичними [6]. Також при споживанні біомаси як енергетичного ресурсу до основного її недоліку відносять дещо низьку питому енергемісткість, але при проведенні комплексного перерахунку на одиницю енергії, вартість біомаси як паливного компонента буде набагато меншою, порівняно з традиційними енергоносіями. Відтак, біомаса є недорогим і легкодоступним місцевим паливом, яке можна ефективно використовувати для виробництва теплової та електричної енергії [7].

Таким чином, економіко-енергетичний розвиток нашої держави має проходити з використанням сучасних найбільш ефективних інноваційних технологій, забезпечуючи часткову або повну заміну традиційного палива відновлюваними енергоносіями. Для цього необхідно підвищувати ефективність використання невідновлюваних енергоресурсів та одночасно здійснювати широкомасштабне впровадження відновлюваної енергетики, де

найбільш динамічним і прогресуючим розвитком характеризується біопаливна індустрія. Нарощування обсягів виробництва у біопаливній індустрії має супроводжуватись популяризацією економічних, екологічних і соціальних переваг біопалив у порівнянні із традиційною енергетикою та підвищенням освітнього рівня в цьому напрямку енергетичної діяльності.

Література:

1. Альтернативна енергетика України: особливості функціонування і перспективи розвитку: Колективна монографія. Г.М. Калетнік, С.Т. Олійнічук, О.П. Скорук, О.В. Климчук та ін. Вінниця: «Едельвейс і К», 2012. 256 с.
2. Андреева Н. Сельское хозяйство западных стран на постиндустриальном этапе развития. Мировая экономика и международные отношения. 2009. № 7. С. 91-96.
3. Дудар В.Т. Актуальні проблеми формування і функціонування ринку біопалива в Україні. Інноваційна економіка. 2010. № 5. С. 181-184.
4. Забарний Г.М., Кудря С.О., Кондратюк Г.Г., Четверик Г.О. Термодинамічна ефективність та ресурси рідкого біопалива України. К.: Ін-т відновлюваної енергетики НАН України, 2006. 226 с.
5. Климчук О.В. Економічне значення та оптимізація використання енергетичних ресурсів. Вісник аграрної науки. 2015. № 6. С. 62-66.
6. Климчук О.В. Виробництво біопалив – шлях до енергонезалежності агропромислового комплексу України. Трансформаційна динаміка розвитку агропромислового виробництва. Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції. Вінниця, 2011. С. 57-60.
7. Дубровін В.О., Корчемний М.О., Масло І.П. Біопалива (технологія, машини і обладнання). К.: ЦТІ «Енергетика і електрифікація», 2004. 256 с.

СОЦІАЛЬНІ І ЕКОНОМІЧНІ НЕБЕЗБЕКИ БІДНОСТІ

*Ковальов Є.В., д.е.н., професор
Харківський національний університет внутрішніх справ*

Продовжує погіршуватись сучасне економічне становище України. Іде стрімке збідніння і необґрунтоване збільшення розриву у доходах між групами населення. За даними досліджень Інституту соціології НАНУ, якщо на початку 1990 – х років співвідношення доходів 10% найбагатших і 10% найбідніших українців складало 12 : 1, в 2002 році – 30 : 1, то к 2010 року воно виросло до 40 : 1 [1, с. 3]. У світі ця проблема також загострюється. Співвідношення 20% найбагатшої частини населення Землі до 20% найбіднішої складало: в 1960 р. – 30 : 1; в 1980 р. – 45 : 1; в 1990 р. – 60 : 1; в 2000 р. – 140 : 1 [2, с. 13]. Хоча якщо розглядати окремі розвинуті країни, то співвідношення доходів багатих і найбідніших верств населення у Китаї становить 7 : 1, у країнах ЄС – 5-7 : 1, в Японії – 4,3 : 1 [3, с. 5]. При цьому, ООН в 1974 р. прийняла «Декларацію про встановлення міжнародного економічного порядку», яка рекомендувала